

Onderwijs en zorg voor (hoog)begaafde kinderen

Nieuwsbrief 4

maart 2021

Wat er allemaal komt kijken bij hoogbegaafdheid:

Vanuit de netwerkgroep hoogbegaafdheid zijn we samen bezig gegaan om cognitieve begaafdheid in beeld te brengen.

Hieruit is een prezi tot stand gekomen. Deze is te vinden op de website van het samenwerkingsverband PPO-NK. En een directe link naar de prezi is:

<https://bit.ly/3qodOFE>

Kijk er vooral eens rustig naar. En deel deze met geïnteresseerden.

Duidelijkheid scheppen over de namen van de functies binnen dit hb-project:

Er is onduidelijkheid is over de naamgeving van de verschillende functies in dit project.

Dat moet veranderen. Om meer duidelijkheid te creëren wie nou wat doet en over wie we het hebben, hebben we met elkaar de volgende namen aan de functies gekoppeld:

hb-coördinator-school (iedere school heeft een hb-coördinator-school)

hb-coördinator-werkgebied (ieder werkgebied heeft een hb-coördinator-werkgebied)

hb-coördinator-samenwerkingsverband (hiervan is er één)

De studiemiddag van 20 januari 2021:

Op 20 januari stond de tweede studiemiddag op de planning. Het werd een interessante middag. Ondanks alle drukte met de lockdown waar we middenin zaten, waren er veel deelnemers die mee konden doen. Er is veel informatie gedeeld, er is ruimte voor interactie geweest en er zijn mooie ervaringen gedeeld. Het waren weer twee zinvolle bijeenkomsten. Eén van de twee bijeenkomsten ging over het jonge kind en de andere bijeenkomst ging over signaleren. Voor wie er niet bij kon zijn, maar toch iets mee wil krijgen van hetgeen is gedeeld, de presentaties zijn te vinden op de werkplaats:

<https://www.ppo-nk.nl/groups/18-hoogbegaafd-hoogsensitief/welcome>

Mocht je overigens nog geen lid zijn van de werkplaats, dan nodigen we je daarvoor graag uit (zorg dat je eerst lid wordt van de community van het swv).

Derde studiemiddag op 31 maart 2021:

En er ligt alweer een derde studiemiddag in de planning. Deze zal plaatsvinden op 31 maart 2021, van 15 tot 17 uur. Zet 'm vast in je agenda.

Je kunt je daar nu alweer voor aanmelden, via Google-form:

<https://forms.gle/G63YqZKu3HVHcnmh6>

Ook deze keer zullen we weer 2 trainingen geven, die beide een ander onderwerp behandelen, dat wordt dus weer kiezen!

De onderwerpen die we deze keer behandelen:

- **Klassenmanagement**

Hoe doe je dat nou in de klas met die verkorte instructie? En hoe gaat het compacten op een efficiënte manier. Wat geef je aan verrijking en hoe organiseer je dat binnen je groep? Dit zijn allemaal vragen waar veel leerkrachten tegenaan lopen op het moment dat ze meer

*willen differentiëren in de groep m.b.t. cognitief begaafde leerlingen.
Tijdens deze training zal hier dieper op ingegaan worden. En uiteraard is er ook ruimte om
jouw vragen te stellen.*

- **Hersenen en Leren**

De deelnemer doet zoveel mogelijk kennis op over hersenontwikkeling en leren in relatie tot cognitieve begaafdheid.

Ook de Mindset komt hierbij aan de orde.

De deelnemer ontwikkelt door deze opgedane kennis wellicht een andere visie en kijkt kritisch naar zijn eigen handelen en de lesomgeving.

De deelnemer kan daardoor nog meer overwogen keuzes maken in de aanpak van de begeleiding van cognitief begaafde leerlingen.

Interview met hb-coördinator-werkgebied Lonneke Heine:

Lonneke, jij bent de hb-coördinator-werkgebied van het werkgebied Bergen. Sinds wanneer ben jij de hb-coördinator-werkgebied? En hoe is de start gegaan?

Ik ben de hb-coördinator-werkgebied van werkgebied Bergen sinds september 2016. Het startpunt was een training van Jet Barendrecht van Slimpuls voor alle hb-coördinatoren-school of intern begeleiders van de scholen in gemeente Bergen. Daarna zou ik op iedere school de training verder voortzetten.

Wat houdt jouw werk in? Hoe ziet een gemiddelde werkdag van een hb-coördinator-werkgebied eruit?

Ik begeleid de scholen bij het vormgeven en implementeren van beleid op het gebied van meer-en hoogbegaafden. Daarnaast coach ik bij specifieke vragen/problemen. Ik zorg voor een overzicht van de stand van zaken en ben verantwoordelijk voor de evaluatie van dit traject.

Ook coördineer ik een groep hb-coördinatoren-school, iedere school kent namelijk een eigen hb-coördinator-school. We komen bijna maandelijks bijéén om kennis en ervaringen te delen en nieuwe kennis op te doen.

In Bergen hebben we ook een werkgroep hoogbegaafdheid. Wij zien elkaar een aantal keer per jaar en bespreken de voortgang van het traject en verzorgen de terugkoppeling naar het hele werkgebied.

Een dag van hb-coördinator-werkgebied is heel gevarieerd, afhankelijk van het proces wat op dat moment gaande is. Momenteel besteed ik mijn tijd vooral aan contacten met de hb-coördinatoren-school en de organisatie en voorbereiding van de bijeenkomsten voor hen en ben ik bezig met het opzetten van een evaluatieronde voor de scholen.

Komende maanden voer ik op iedere school een evaluatiegesprek over dit traject.

Voorgaande jaren was ik op mijn werkdagen ook veel bezig met het opzetten en geven van trainingen voor verschillende scholen, afgestemd op de behoeften van de school en werd ik zo nu en dan gevraagd voor leerlingobservaties.

Daarnaast heb ik ook geregeld overleg met de onderwijsconsulent, 1 op 1 met een hb-coördinator-school en soms ook met een leerkracht van een school of met de werkgroep.

Een aantal jaar hebben we ook een satellietgroep (soort bovenschoolse plusklas) en spel- en debatmiddagen gedraaid, waar natuurlijk ook de benodigde voorbereidingstijd in ging zitten.

Kan je een paar momenten/voorbeelden benoemen waar je heel trots op bent dat dat is ontstaan in jouw tijd als hb-coördinator-werkgebied?

Als ik het zo op papier zet zie ik dat er heel veel gedaan is de afgelopen 5 jaar in werkgebied Bergen. Ik ben op meerdere dingen heel trots.

- Op de scholen is veel in gang gezet. Van het opzetten van beleid tot vaste signaleringsmomenten door het jaar heen. Van het kunnen aanschaffen van verrijkingsmaterialen tot leerpleinen en van het benoemen van een vast aanspreekpunt in de school tot hele teams die met elkaar een doorgaande lijn waarborgen.
- Het startpunt van het traject met de training van Jet Barendrecht. Fijn dat dit mogelijk was, een gedegen training kunnen volgen en dit uitrollen op de scholen.
- Ik ben heel trots op de groep hb-coördinatoren-school. Een groep mensen die heel betrokken is bij dit onderwerp. Ze staan allemaal open voor het opdoen van nieuwe kennis en ervaringen en willen graag ontwikkelen.
- Ik ben ook trots op wat er allemaal mogelijk is geweest tijdens dit traject, zoals het draaien van een satellietgroep (wat voor een aantal kinderen in het werkgebied heel welkom was!) en de scholen financieel kunnen ondersteunen bij het aanschaffen van gedegen verrijkingsmateriaal.

Wat zou je nog willen bereiken in jouw werkgebied?

In zo'n traject kom je veel dingen tegen. Dingen die goed lopen, maar ook dingen die lastig blijven. Wat een moeilijk punt blijft is dat leerkrachten soms (of vaak) bang zijn om deze kinderen te overvragen terwijl we ze in de praktijk vaak ondervragen. Die gedragsverandering in je team, bij leerkrachten is niet altijd makkelijk. Ik zou nog wel willen bereiken dat we allemaal het belang van passend aanbod en passende begeleiding voor deze groep leerlingen gaan inzien.

Meer praktisch, ik hoop dat we met de scholen en de werkgroep op het punt komen dat we de doelen die we aan het begin van het traject met elkaar gesteld hebben, kunnen afvinken.

Ook hoop ik dat de groep hb-coördinatoren-school blijft bestaan en we inspirerende middagen kunnen blijven organiseren, mogelijk met interessante scholing.

Kan je anderen deze functie aanraden? Wat maakt het zo'n leuke en zinvolle functie?

Als je houdt van flexibel werken, contact houden met veel partijen, regelmatig scholen bezoeken en een voortrekkersrol durft te nemen is het zeker een functie die ik aanraad! Dat zijn ook precies de punten waardoor ik het een leuke baan vind. Ik geef nog twee dagen les aan plusklassen. In deze rol kan ik ook op een andere manier en op een ander niveau bezig zijn met meer- en hoogbegaafdheid. Ik hou van de variatie in het werk, de contacten op verschillende niveaus, het sparren en meedenken met mensen. En training geven blijkt ik ook heel leuk te vinden!

Good Practices:

Deze keer gebruiken we deze ruimte om een mooie voorziening voor hoogbegaafde leerlingen toe te lichten!

Trimaran: onderwijs én zorg voor HB-leerlingen

Iedereen kent ze wel: leerlingen die véél inhoud hebben, bijzonder intelligent zijn (hoog gemeten IQ) en die de leerstof heel vlot tot zich nemen. Je geeft ze veel uitdagingen, bent bezig met compacten, verrijken en verdiepen. En toch: het gaat niet lekker met ze op school. Ze lopen vast, zijn niet gelukkig en komen niet tot ontwikkeling. Frustrerend voor de docent. Je raakt handelingsverlegen: wat moet ik doen, wat kán ik doen?

Veel hoogbegaafde leerlingen kunnen prima uit de voeten op hun reguliere basisschool. Een kleine groep heeft behoefte aan een speciale aanpak. De Trimaran in Alkmaar kan een oplossing bieden. De Trimaran biedt plek voor hoogbegaafde leerlingen die zijn vastgelopen (of dreigen vast te lopen) in het reguliere basisonderwijs. De Trimaran staat voor een goede combinatie van zorg (medewerkers van Stichting Parlan) en onderwijs op maat. Onze aanpak is erop gericht om leerlingen weer goed te laten functioneren, zodat ze de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen en vervolgens uit te stromen naar het reguliere onderwijs.

Petra Gerritsma, coördinator Trimaran: "We krijgen vele diverse leerlingen binnen. Slimme leerlingen die niet tot leren kwamen, die heel externaliserend of heel internaliserend gedrag vertoonden. Leerlingen die op school of juist thuis steeds in conflictsituaties belandden. Die echt niet happy waren en in de klas onder hun tafeltje kropen, om daar de hele dag te blijven zitten. Het is geweldig om te zien hoe je ze kunt helpen veranderen: ze gaan weer groeien, worden weer blij met wie ze zijn en komen daardoor weer tot leren. Ze worden gehoord en merken dat we hen zien zoals ze zijn. Ze willen weer naar school, krijgen een positievere mind-set. Het is geen makkelijk proces en het kost tijd, maar het is echt mooi om daar een bijdrage aan te mogen leveren."

De Trimaran telt dit schooljaar (2020-2021) 18 leerlingen, verspreid over groepen 4 tot en met 8. Ze krijgen een individueel lesprogramma aangeboden. Afhankelijk van hun persoonlijke situatie krijgen ze een begeleiding op maat van Parlan-medewerkers. Juist de combinatie van onderwijs en zorg in één groep kan kinderen verder helpen.

Voor meer info: neem contact op met Petra Gerritsma, Trimaran, telefoon 06 43836292. Of mail naar trimaran@saks.nl

Mocht je zelf ook een Good Practice rondom het onderwerp begaafdheid willen delen, dan horen we dat graag. Leuk voor in de volgende nieuwsbrief!

Je kunt hiervoor mailen naar Richelle de Deugd, HB specialist van het samenwerkingsverband (r.dedeugd@ppo-nk.nl)

